

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนในสังคมโลกกระแสโลกาภิวัตน์ได้ก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจและสังคมใหม่ที่เป็นรากฐานความรู้ประเทศต่าง ๆ ในโลกเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา โดยประเทศไทยเอง จำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้สามารถปรับตัวก้าวตามโลกได้อย่างรู้เท่าทันมากขึ้น การสร้างและการสร้างความรู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาความรู้ในตัวมนุษย์ ความรู้ทางเทคโนโลยี และความรู้ในวิทยาศาสตร์ ต่าง ๆ ซึ่งเป็นรากฐานการแข่งขันในเศรษฐกิจระบบจุลภาคของประเทศ ถือว่าเป็นปัจจัยชี้้นำในการเพิ่มขีดความสามารถของการแข่งขันในแต่ละประเทศที่จะก้าวสู่ฐานความรู้ เห็นได้จาก การจัดการศึกษา ต้องเป็นไป เพื่อ พัฒนา คนไทยให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มี จริยธรรม และ วัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การศึกษาเป็นรากฐานในการแก้ไขปัญหา สร้างสรรค์ความก้าวหน้าและพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ เพราะการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้เป็นที่รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา ตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสิ้นเปลืองน้อยที่สุด ประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้จำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ความคิด และทักษะทางด้านฝีมือจำนวนมาก^๑

การศึกษาจะมีคุณภาพด้านการบริหารจัดการศึกษานั้น ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำระดับมืออาชีพ การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรต้องเป็นเอกภาพ มีวิสัยทัศน์ มีวัตถุประสงค์ มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

การศึกษาของสงฆ์ในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหา

^๑สำนักงานรัฐมนตรี,แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙), (กรุงเทพมหานคร: โอเดียสแควร์,๒๕๕๕), หน้า ๑-๗.

^๒พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒,พระราชกฤษฎีกาเบญจกษัตริย์ เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก. ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน),พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒, แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕,ตุลาคม ๒๕๕๗), หน้า ๖.

มกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และกฎระเบียบคำสั่ง และข้อบังคับของกรรมการมหาเถรสมาคม คณะสงฆ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกรมการศาสนา โดยมีกรรมการมหาเถรสมาคมองค์สูงสุดของคณะสงฆ์ สภาการศึกษาของคณะสงฆ์คณะกรรมการการศึกษาของคณะสงฆ์ แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคม แม่กองบาลีสนามหลวง และแม่กองธรรมสนามหลวง เจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาสเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารตามลำดับ ในปัจจุบันการศึกษาที่คณะสงฆ์ให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษามีอยู่ ๔ ประเภท คือ ๑) การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ๒) การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ๓) การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ๔) การศึกษาระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ ๒ แห่ง^๑

กระบวนการของการศึกษาภายในตัวบุคคล จะเริ่มต้นและดำเนินไปได้ ต้องอาศัยการติดต่อเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม และอิทธิพลจากภายนอกเป็นแรงผลักดัน หรือเป็นปัจจัยก่อตัว ถ้าได้รับการถ่ายทอดแนะนำชักจูง เรียนรู้จากแหล่งความรู้ความคิดที่ถูกต้อง หรือรู้จักเลือก รู้จักมอง รู้จักเกี่ยวข้อง พิจารณาโลกและชีวิตในทางที่ถูกต้อง ก็จะทำให้เกิด สัมมาทิฐิ นำไปสู่การศึกษาที่ถูกต้อง หรือมีการศึกษาแต่ตรงข้าม ถ้าได้รับถ่ายทอดแนะนำชักจูง ได้รับอิทธิพลภายนอกที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่รู้จักคิด ไม่รู้จักพิจารณา ไม่รู้เท่าทันประสบการณ์ต่างๆ ก็จะทำให้เกิด มิจฉาทิฐิ นำไปสู่การศึกษาที่ผิด หรือความไร้การศึกษาเบื้องต้นของการศึกษา เรียกว่า ปัจจัยแห่งสัมมาทิฐิ มี ๒ อย่าง^๒ คือ ๑. ปัจจัยภายนอก เรียกว่า ปรโตโฆสะ แปลว่า เสียงจากผู้อื่น หรือเสียงบอกจากผู้อื่น ได้แก่ การรับถ่ายทอด หรืออิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อนที่คบหา หนังสือ สื่อมวลชน และวัฒนธรรม ซึ่งให้ข่าวสารที่ถูกต้อง สั่งสอนอบรม แนะนำชักจูงไปในทางที่ดีงาม ๒. ปัจจัยภายใน เรียกว่า โยนิโสมนสิการ แปลว่า การทำในใจโดยแยบคาย หมายถึง การคิดถูกวิธีความรู้จักคิด หรือคิดเป็นในทำนองเดียวกัน แหล่งที่มาของการศึกษาที่ผิด หรือความไร้การศึกษา ที่เรียกว่า ปัจจัยแห่งมิจฉาทิฐิก็มี ๒ อย่างเหมือนกัน คือ ปรโตโฆสะ เสียงบอกจากภายนอกที่ไม่ดีงาม ไม่ถูกต้องและอโยนิโสมนสิการ การทำในใจไม่แยบคาย การไม่รู้จักคิด คิดไม่เป็น หรือการขาดโยนิโสมนสิการนั่นเอง คือ หลักการศึกษา ๓ ประการ คือ ไตรสิกขา ก็จัดวางขึ้นโดยมุ่งให้เกิดขึ้นตามหลักปฏิบัติแห่งอริยมรรค(มรรควิธีแก้ปัญหามรรคาแห่งความดับทุกข์) คือ เป็นการฝึกฝนอบรมให้องค์ทั้ง ๘ แห่งมรรคนั้น เกิดมีและเจริญงอกงาม ใช้ประโยชน์ได้บริบูรณ์ยิ่งขึ้น แก้ไขปัญหาดับทุกข์ได้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ จนถึงที่สุด กล่าวคือ ๑. อธิศีลสิกขา คือ การศึกษาด้านหรือขั้นตอนที่ฝึกปรือให้เกิดมีสัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ และสัมมาอาชีวะ เจริญงอกงามขึ้น จนบุคคลมีความพร้อมทางความประพฤติ วินัย และความสัมพันธ์ทางสังคม ถึงมาตรฐานของอารยชน เป็นพื้นฐานแก่การสร้างเสริมคุณภาพจิตได้ดี ๒.

^๑ นภมณฑล สิบหมื่นเปี่ยม, แนวทางการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕.

^๒ อ.เอก. ๒๐/๑๐๘, ๑๑๒/๒๒

อธิจิตสิกขา คือ การศึกษาด้านหรือขั้นตอนที่ฝึกปรือให้เกิดมีสัมมาวายามะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ เจริญงอกงามขึ้น จนบุคคลมีความพร้อมทางคุณธรรม มีคุณภาพจิต สมรรถภาพจิต และสุขภาพจิตพัฒนาถึงมาตรฐานของอารยชน เป็นพื้นฐานแห่งการพัฒนาปัญญาได้ดี^๕

การศึกษาจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม เป็นที่ต้องการของสถาบันระดับอุดมศึกษาชั้นนำผลงานของนักเรียนก็ปรากฏมีให้เห็นอยู่เสมอ ๆ ซึ่งเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียนเป็นที่ประจักษ์แก่สังคมภายนอก แต่สิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนก็มีอยู่เช่นกัน ซึ่งสามารถสรุปสภาพปัญหาได้ว่า นักเรียนมีปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทยภูเขาคความรู้อันพื้นฐานไม่แน่นพอนักเรียนพื้นราบมีปัญหาทางสังคม ครอบครัวแตกแยกทำให้นักเรียนเป็นคนก้าวร้าว ไม่มีความสนใจในการเรียน นักเรียนบางส่วนลาออกกลางคันรวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนขาดเรียนนานไม่มีการลาออก และมีการเข้าออกบ่อย หลักสูตรไม่ค่อยชัดเจน ไม่มีจุดยืนที่แน่ชัดเท่าที่ควร มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดสื่อการเรียนการสอน ขาดงบประมาณ เป็นต้นว่า กฎ ระเบียบ วิธีการเกี่ยวกับงบประมาณทำให้เกิดความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา การโอนเงินงบประมาณ การสร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ การจัดสรรงบประมาณตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ขาดงบประมาณด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ขาดงบประมาณด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และงบการจัดกิจกรรม มีปัญหางบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ สำหรับงบประมาณเดือนของบุคลากร ควรแยกออกจากงบอุดหนุนที่ได้รับจากรายหัวนักเรียน งบประมาณในการปรับปรุงอาคาร สถานที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการ และไม่มียกงบประมาณที่เป็นทุนสำรองสำหรับการจัดการศึกษา

การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีซึ่งเป็นการศึกษาระดับสูง ที่คณะสงฆ์ยอมรับโดยสมบูรณ์ว่า เป็นการศึกษาของคณะสงฆ์ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนเพื่อสืบทอดศาสนา และเผยแผ่คำสอนไปสู่ประชาชนเพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของสังคมโดยรวมก็ตาม แต่การจัดการศึกษาในแผนกนี้ ยังมีปัญหาอีกมากมายที่รบกวนการแก้ไข ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒” พบว่าการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีมีสภาพปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ ๑) ด้านหลักสูตร เนื้อหาสาระเก่าเกินไป และภาษาที่ใช้ในหนังสือเป็นภาษาที่เข้าใจยาก โดยเฉพาะเนื้อหาสาระในแผนกบาลี การจัดการเรียนการสอนยังไม่เป็นระบบ ใช้วิธีการเรียนการสอนเน้นการท่องจำ และการแปลไม่ค่อยมีการประยุกต์ใช้และขาดการวิเคราะห์ ๒) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนไม่มีเพียงพอ มักใช้ระบบการศึกษาแบบพี่สอนน้อง ครูสอนขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ขาดประสบการณ์ ไม่สามารถประยุกต์ใช้กับสภาพจริงได้ ๓) ด้านการวัดและประเมินผล เกณฑ์การวัดและประเมินผล มักวัดความจำมากกว่าความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานและกฎเกณฑ์แน่นอน ใน

^๕ อย.ทก.๒๐/๓๗๑/๑๑๐

ผลงานวิจัยนี้ยังได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีไว้ดังนี้ คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนส่งเสริมจัดทำและพัฒนาสื่อที่น่าสนใจและใช้อย่างแพร่หลาย และควรมีการทดสอบความยากง่ายของข้อสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ให้ครอบคลุมทุกด้าน^๖

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องบทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร เพราะปัจจุบันคณะสงฆ์ในการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เพาะเถื่อนว่าเป็นขบวนการจัดระบบการจัดการศึกษาปริยัติธรรมที่ยังคงรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นเฉพาะการศึกษาทางด้านพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลีเอาไว้อย่างเหนียวแน่น ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาบทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของคณะสงฆ์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการการศึกษา พระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๒.๑ ความคิดเห็นของคณะสงฆ์ที่มีต่อบทบาทการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับใด

๑.๒.๒ เปรียบเทียบบทบาทของคณะสงฆ์ต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรมเขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีอะไรบ้าง

^๖ วลัยพร ศิริภิมมย์, แนวทางการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๑๕.

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา บทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ใน ๕ ด้าน คือ ด้านแผนงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร พระภิกษุ ที่ศึกษาอยู่ในสำนักเรียนพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๒๐ รูป

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร ๒ ตัวแปร คือ

๑. ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสายทางธรรม สายเปรียญธรรม สายสามัญศึกษา และตำแหน่งหน้าที่
๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านแผนงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และด้านสื่อการเรียนการสอน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สำนักเรียนพระปริยัติธรรมของวัดแต่ละวัดที่มีการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึง เดือน ตุลาคม ๒๕๕๗ รวม ๖ เดือน

๑.๕ สมมุติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ คณะสงฆ์มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๒ คณะสงฆ์ มีพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๓ คณะสงฆ์ การศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๔ คณะสงฆ์ มีตำแหน่งหน้าที่ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

บทบาท หมายถึง อำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการงานโดยตรงและงานพิเศษที่ควรจะต้องกระทำ หรือพฤติกรรม ที่คาดหวังสำหรับผู้อยู่ในสถานภาพต่างๆ ว่าต้องปฏิบัติอย่างไร เป็นบทบาทที่คาดหวังโดยกลุ่มคนหรือสังคม

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณะสงฆ์ หมายถึง พระสงฆ์มีการตั้งแต่ว่าระดับเจ้าคณะเขต เจ้าคณะแขวง เจ้าอาวาสและผู้ช่วยเจ้าอาวาส แต่ละวัด ที่มีตำแหน่งทางการปกครองคณะสงฆ์ เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

พระภิกษุ หมายถึง พระภิกษุที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

การศึกษาพระปริยัติธรรม หมายถึง การศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีสันามหลวง

ผู้บริหาร หมายถึง พระภิกษุที่มีตำแหน่งทางการบริหารตั้งแต่ว่าระดับเจ้าคณะเขต เจ้าคณะแขวง และเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส ของแต่ละสำนักเรียนที่มีตำแหน่งในการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ให้แก่พระภิกษุ สามเณรที่กำลังศึกษาอยู่สำเรียนพระปริยัติธรรมในแต่ละเขต นำความรู้ใหม่ของผู้เรียนแต่ละคน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต การแก้ปัญหา และการทำงาน

บทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการศึกษาพระปริยัติธรรม หมายถึง บทบาทในการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรมให้แก่พระภิกษุ สามเณร โดยมีมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพในแผนงานการบริหารจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ด้านแผนงาน หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินงานโดยกำหนดวัตถุประสงค์รายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน ระยะเวลา งบประมาณที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และควบคุมประเมินผลงานเพื่อทราบความสำเร็จตามแผนงาน

๒. ด้านบุคลากร หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน โดยเน้นการจัดสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาทำงานในองค์กร และใช้บุคคลนั้นให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร มีการพัฒนาความสามารถทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติ โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีระดับสูงขึ้น มีการฝึกอบรม การรักษามูลค่าการให้ปฏิบัติงานอย่างมีความสุขจัดให้มีสวัสดิการที่ดี

๓. ด้านงบประมาณ หมายถึง การบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดทำรายจ่าย กำหนดยอดเงินที่ต้องใช้เป็นระยะ ๆ หรือเป็นโครงการตามลักษณะงานและจัดทำงบประมาณเงินล่วงหน้า ต่าง ๆ

๔. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน หมายถึง การวางแผนเตรียมการเพื่อจัดการเรียนการสอน การวางแผนเตรียมการนี้จะครอบคลุมถึงทุกสิ่งที่จะเป็นวิถีทางไปสู่ผลลัพธ์คือ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่พึงปรารถนาโดยทั่วไปหลักสูตรจะครอบคลุมถึงองค์ประกอบต่างๆ

๕. ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสื่อการสอนได้นำไปใช้ในการเรียนการสอนตลอด และยังได้รับการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง นักการศึกษาเรียกชื่อการสอนด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน สื่อทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอน สื่อการศึกษา เป็นต้น

๑.๗ ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑.๗.๑ ได้ทราบบทบาทของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๒ ได้ทราบผลการเปรียบเทียบบทบาทของคณะสงฆ์ต่อการบริหารจัดการการศึกษา พระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๓ ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๔ นำผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของสำนักเรียนพระปริยัติธรรม เขตบางคอแหลม เขตยานนาวา และเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ต่อไป